

האם (עם ידידה) בהלוויה **הבעל השני והבת המוטל (עם בעלה)**

כתבה ספר שלישי, על קבוצת שמאל'נים צעירים בתל-אביב של שנות ה-50. כשנים האחרונות נרמה היה כי היים מקבלים צורה קבועה, כמעט סר פית, של שלוה וסדר. איתן היתה עורכת של ביטאון הדסה, הירצתה בכל רחבי ארצות-הברית. סיפרה הי ראשון תורגם לאנגלית. ופיתאום, בפגישה עם חברים ישר-אלים, לקתה בשבץ מוחי. שלושה שבר-עות היתה מחוסרת הכרה, ואז מתה.

לבת. המוטל — "טולה" בפי חבריה — 30, מעצבת תעשייתית, אם לבן. בניוירוק נולד יהונתן, היום בן 16. נער נבון ומבולבל. ניצב לצד אביו, לוחץ את ידי הבאים להלוויה, עשרות אנשים שמלטפים אותו בחיבה, והוא אינו מכיר אותם. ועוד בניוירוק: רחל איתן-פישמן למדה סיפרות עברית עד לתואר של דוקטור, שימשה כמרצה לסיפרות עב-רית וידידש באוניברסיטת הופסטררה בלונג-איילנד כפרופסור מן המניין.

אלוהים". לפני ארבע שנים ברחה להודו, בעיקבות התאבדותו של אחד מחסידיה. בכפר בוגרדיה שעל אחד מיובלי הגאנגס מתה ממחלת הצהבת. באתו זמן ממש ניהלה אביבה ש"ץ, הלא היא רחל איתן, פרשת-אהבים עם בנימין רמרו, אלוף פיקוד הדרום — אלוף דמיוני, הדומה בצורתו החיצונית לאלוף אברהם יפה, בתולדות חייו לאלוף צבי זמיר, בצורת דיבורו למשה ריין ובמותו הפיתאומי לאלוף אסף שמחוני.

קטן. היו כאלה שלמדו את השירים שלי בעל-פה". באפריל 1962, ארבע שנים אחרי שהתחילה בכתיבתו, יצא הספר ברקיע החמישי. אהוד בן-עזר: "הספר שלה חולל מהפכה. פיתאום קמה סופרת לא ידועה וכותבת סיפור חי, אמיתי, בשפה רגי-לה, בלי סמלים נפתלים. כל הפרות הקדושות של הסיפרות העברית כתבו עד אז בסימבולים קשים להבנה. והנה ספר פשוט אבל טוב. זה היה זעזוע לקהילה הסיפרותית."

סרופסור איתן בניוירוק (1986)

מישחק המיטות **ביום מהם היו שם, בכיתת-הקברות** בנחלת-י-חשק. משה שמיר, הנוך ברטוב, יעקב כסר, חיים כאר, חיים גורי, אריאנה הרן, יאירה גנוסר, ט' (טשרני) כרמי, אהוד בן-עזר ואחרים. כאו לראות מי הגיע ומי לא, ולמה.

הבעל הראשון דן איתן (1963)

25 שנים. שוב אינני חלק מהחיים שלה. טיבעי, כמוכן, שיש בי רגש לאשה שהיא אם ילדיי, שהיתה חלק חשוב מחיי במשך 12 שנים. בשנים האחרונות, אחרי שהצטננו הכעסם הי שנים, שמרנו על קשר מסויים. "היא היתה חכמה, רגישה, מלאת חושי-המור, מופנמת בכל מה שקשור ליחסים העמוקים, אבל פתוחה וחב-רותית בחיי היום-יום. נרמה לי שגם בשנותיה האחרונות שמרה על משוכת-נעורים." תצלום מישפחת: במרכז, שקועה בתוך כורסה, רחל איתן, לימינה גבר כסוף-שיער, מביט בה בחיבה. לשמאלה נער יפה-תואר, גבה-קומה, נועץ מבט שובב במצלמה. זו היתה מישפחתה השניה. ארבע שנים אחרי גירושיה נישאה רחל איתן לג'רי פישמן, כימאי אמריקאי. היא נסעה אחריו לניוירוק. המוטל היתה אז בת 9, עומרי בן 14. הם ניסו לחיות בכיתה החדש ולא הצליחו. מנהטן היתה זהה ומשונה. הם חזרו לארץ. היום עומרי בן 53, אריכל, אב

הבן יהונתן

רחל, שהיתה אחת מהם עלי-פי הגדרה, טרחה אינספור פעמים לומר כי אינה שייכת אליהם, כי אינה בת לחוג מסויים או לאסכולה זו או אחרת, כי היא זאבה סיפרותית בודדת. בעוד חייה הסיפרותיים פרחו, החלו חיי נישואיה לקמול. סיפרה השני, שידה ושדות, שיצא לאור 12 שנים אחרי ברקיע החמישי, חושף את התקופה היא. גיבורי הספר, אביבה ואמנון ש"ץ, הלא הם רחל ודן איתן, מנהלים פר-שות-אהבים סוערות הרחק ממיטתם המשותפת. כל הארץ עסקה אז בפיוחים ו-פיענוחים. מיהי הרמות האמיתית המס-תרת מאחורי הגיבור הסיפרותי. המ-לאכה היתה קלה, בעיקר בשל פירסומן הרב של הרמיות המציאותיות. האשה ששבתה את ליבו של דן היתה רינה שני. אז משוררת צעירה. היא עברה להתגורר ביפו, במחיצתו של דן, הרתה וילדה את תמר, היום בת 21. ציירת, אינה מתגוררת בארץ. כמה שנים אחרי-כך נטש אותה דן איתן לטובת מימי, ציירת. רינה שני הפכה לריין שיי, מנהיגת כת "אצבע

המפלגה הקומוניסטית הסובייטית (שבה נחשפו פישעי סטאלין) קרה לה משהו. היא התאכזבה מהרעיון הקומו-ניסטי ופרשה מהמפלגה". ומאז שעזבתי את המפלגה יש בי התנגדות עמוקה לכל סוג של הת-ארגנות", אמרה איתן שנים אחר-כך. חייה אחרי המפלגה נעו סביב הבית והחברה התל-אביבית. נמרוד אשל: "היא ודן היו רמות נוהמיות. חלק חשוב של החברה בתל-אביב. היא היתה צעירה ויפה, הוא ארכיטקט מצליח, וכולם אהבו להימצא במחיצתם." פיתאום, כמעט כחשאי, התחילה רחל איתן לכתוב. בבוקר, אחרי שי עומרי נשלח לגן-הילדים, נטלה עימה כמה מחברות בית-ספר, התיישבה כי קומה השניה של קפה פראק, בפינת בן-גוריון-דיזנגוף, וכתבה. "ארם שנכנסה לו המאניה של הכי תיבה קשה לו להשתחרר ממנה", אמר רה. "אפילו כשהייתי עוברת חוויה מסוימת כילדה, הייתי-חושבת שיגיע יום ואכתוב על זה פעם. היות והייתי שלומית בכל התחומים, ידעתי שבי תלום הוה אוכל לעשות משהו. בכיתה בית וגימל היה לי כבר קהל מעריצים